

Kroniskt Obstruktiv Lungsjukdom

Symtomatisk behandling i livets slutskede

Christopher McElwain MD

Specialistläkare, Lung- och allergisektion

Sunderby sjukhus

Vad är KOL?

- "KOL är en långsamt progredierande inflammatorisk lung- eller luftrörssjukdom. Sjukdomen karaktäriseras av kronisk luftvägsobstruktion"⁽¹⁾
- Folksjukdom – 7% prevalens i Sverige ⁽²⁾
- Mycket varierande sjukdom från person till person
 - Kronisk bronkit, emfysem, fixerat obstruktivitet

Lungfunktion

Normal

Restriktiv

Obstruktiv

Symtom ?

- ANDFÅDDHET

- Ökad slemproduktion
- Hosta
- Tryck i bröstet
- Nedsatt ork
- Upprepade infektioner

- Ångest

- Perifer ödem
- Matleda
- Viktnedgång
- Hypoxi

Behandling - allmän

- Inhalationsbehandling – Riktad mot både symtomlindring och att hämma sjukdomens progress
- Träning - Fysiskt aktivitet anpassad till sjukdomens begränsningar
- Slemmobilisering – inhalationer (Nebuliserad NaCl), Motståndsansandning osv
- Antiinflammatorisk behandling – Azithromycin, Prednisolon, biologiska LM

Symtom specifik behandling

Andfåddhet: Ett flertal orsaker – lungsjukdom, inslag astma, ökad slem, hjärtsvikt, ÅNGEST!!!

- Fortsatt inhalationsbehandling viktigt!
- Bra slemmobilisering – T-rör, NaCl i nebulisator
- Kortison - Både inhalation och systemiskt
- Andnings hjälpmedel - BiPAP, HFNC
- Bra ångest behandling

Andfåddhet:

- Vätskedrivande - Pulmonell HT och diastolisk dysfunktion ger inte alltid perifer ödem
- Beta-blockad – Takykardi hos patienter med PHT och diastoliskt svikt ger asthma cardiale -> Obstruktivitet försämras av Beta-agonister
- Nitroglycerin - Anginösa besvär utlöst av hypoxi

Symtom specifik behandling

Ångest:

Morfin – Lindrar ångest orsakad av andnöd genom att minska andningsarbete. Ej samma effekt med syntetiska opiater. Påverkar andningsdrive och kan öka koldioxidretention.

Bensodiazapiner – Snabb effekt. Ger ingen andningsdepression men muskelavslappnande som kan påverka luftvägen och förstärka effekt av opiater.

Syrgas – Hos patienter med kronisk hypoventilation (högt CO₂) kan tillförd syrgas ge andningsdepression och minska andningsarbete. Det ger även en känsla av förbättrad andning utan påverkan på saturation. Stor risk att patienten samlar på sig koldioxid som påverkar medvetandet.

Källor

- 1) Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease. Global strategy for the diagnosis, management, and prevention of Chronic Obstructive Pulmonary Disease. [Internet]. [uppdaterad 2023; citerad 2023-03-13]. Hämtad från: <https://goldcopd.org/>
- 2) Backman H, Vanfleteren L, Lindberg A, Ekerljung L, Stridsman C, Axelsson M, et al. Decreased COPD prevalence in Sweden after decades of decrease in smoking. Respir Res. 2020 Oct 28;21(1):283.